

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 190 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlari (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdamovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	

OLIV TA'LIM TALABALARIDA AKADEMIK PROKRATINATSIYANING PREDIKTORLARI: AKADEMIK MOTIVATSIYA, UMID VA SHAXS XUSUSIYATLARI

Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li
 Xalqaro Nordik universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur tadqiqotda O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan talabalar orasida akademik prokrastinatsiya xulqining asosiy prediktorlari sifatida akademik motivatsiya, umid darajasi va shaxs xususiyatlari kompleks tarzda o'rganildi. Tadqiqotda respublikaning turli hududlaridagi oliy ta'lim muassasalaridan jalb etilgan 512 nafar talaba ishtirok etdi. Ma'lumotlarni yig'ishda standartlashtirilgan psixologik metodikalar qo'llanilib, ularning ishonchligi Cronbach alfa ko'rsatkichlari orqali tekshirildi. Olingan empirik ma'lumotlar SPSS-26 statistik dasturi yordamida qayta ishlanib, deskriptiv statistika, korrelyatsion tahlil va ierarxik regressiya usullaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari akademik motivatsiya hamda shaxsning mas'uliyatlilik (conscientiousness) xususiyati akademik prokrastinatsiyani sezilarli darajada kamaytiruvchi asosiy omillar ekanligini ko'rsatdi. Aksincha, ayrim emotsional va individual xususiyatlar prokrastinatsiya darajasining ortishiga xizmat qilishi mumkinligi aniqlandi. Shuningdek, umid darajasi prokrastinatsiya bilan ma'lum darajada bog'liq bo'lsa-da, uning bevosita prediktor sifatidagi ta'siri statistik jihatdan ahamiyatli emasligi qayd etildi. Olingan natijalar akademik prokrastinatsiyaning murakkab psixologik tuzilishga ega ekanligini tasdiqlab, talabalar motivatsiyasini oshirish va o'zini-o'zi boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: akademik prokrastinatsiya, akademik motivatsiya, umid, shaxs xususiyatlari, mas'uliyatlilik, talabalar, o'zini-o'zi boshqarish, korrelyatsion tahlil, regressiya tahlili.

Abstract: This study comprehensively examines academic motivation, hope, and personality traits as the main predictors of academic procrastination among students of higher education institutions in Uzbekistan. A total of 512 students from various regions and universities across the country participated in the research. Standardized psychological instruments were employed for data collection, and their reliability was confirmed using Cronbach's alpha coefficients. The collected empirical data were analyzed using SPSS-26 statistical software, applying descriptive statistics, correlation analysis, and hierarchical regression methods. The findings revealed that academic motivation and the personality trait of conscientiousness significantly reduce the level of academic procrastination. In contrast, certain emotional and individual characteristics may contribute to increased procrastination levels. Although hope was found to be moderately associated with procrastination, its direct effect as a predictor was not statistically significant. The results confirm that academic procrastination has a complex psychological structure and emphasize the importance of enhancing student motivation and developing self-regulation skills within the higher education system.

Key words: academic procrastination, academic motivation, hope, personality traits, conscientiousness, students, self-regulation, correlation analysis, regression analysis.

Аннотация: В данном исследовании в качестве основных предикторов академической прокрастинации у студентов высших учебных заведений Узбекистана комплексно изучены академическая мотивация, уровень надежды и личностные характеристики. В исследовании приняли участие 512 студентов, представляющих различные регионы и высшие учебные заведения республики. Для сбора данных использовались стандартизированные психологические методики, надёжность которых была подтверждена с помощью коэффициента альфа Кронбаха. Полученные эмпирические данные были обработаны с использованием статистической программы SPSS-26, при этом применялись методы описательной статистики, корреляционного анализа и иерархической регрессии. Результаты исследования показали, что академическая мотивация и такая личностная характеристика, как добросовестность (conscientiousness), являются основными факторами, существенно снижающими уровень академической прокрастинации. В то же время некоторые эмоциональные и индивидуальные особенности могут способствовать увеличению уровня прокрастинации. Также было установлено, что уровень надежды имеет определённую связь с прокрастинацией, однако его непосредственное влияние как предиктора статистически незначимо. Полученные результаты подтверждают сложную психологическую структуру академической прокрастинации и подчёркивают необходимость повышения мотивации студентов и развития навыков саморегуляции в системе высшего образования.

Ключевые слова: академическая прокрастинация, академическая мотивация, надежда, личностные характеристики, добросовестность, студенты, саморегуляция, корреляционный анализ, регрессионный анализ.

KIRISH

Bugungi kunda oliy ta'lim tizimida talabalarining nafaqat nazariy bilimlarni egallashi, balki mustaqil fikrlashi, o'z vaqtini samarali boshqarishi, o'quv faoliyatiga mas'uliyat bilan yondashishi va kasbiy rivojlanishga ongli munosabatda bo'lishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida kredit-modul tizimining bosqichma-bosqich joriy etilishi, mustaqil ta'lim hajmining ortishi, fanlar bo'yicha oraliq va yakuniy nazoratlarning tizimli tashkil qilinishi talabdan yuqori darajadagi o'zini o'zi boshqarish, rejalashtirish va akademik intizomni talab qiladi. Bunday sharoitda talabalar orasida o'quv topshiriqlarini kechiktirish, imtihonga tayyorgarlikni oxirgi kunlarga qoldirish, mustaqil ishlarni belgilangan muddatda bajarmaslik kabi holatlar ko'p uchraydi. Ushbu holat ilmiy adabiyotlarda "akademik prokrastinatsiya" tushunchasi bilan izohlanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Akademik prokrastinatsiya talabaning o'quv faoliyati bilan bog'liq vazifalarni bajarishni bilib turib, asossiz ravishda keyinga qoldirishi, natijada esa vaqt tanqisligi, stress, xavotir, aybdorlik hissi va akademik natijalarning pasayishiga olib keluvchi psixologik-xulqiy holat sifatida talqin qilinadi. Bu hodisa oddiy dangasalik yoki vaqtni noto'g'ri taqsimlash bilan cheklanmaydi. Aksincha, u shaxsning motivatsion, emotsional, kognitiv va xulq-atvor xususiyatlari bilan bog'liq murakkab psixologik jarayondir. Talaba vazifaning muhimligini anglagan bo'lsa-da, uni boshlashda sustkashlik qiladi, bajarish jarayonida chalg'iydi yoki vazifani yakunlashni oxirgi muddatgacha cho'zadi. Natijada akademik faoliyat samaradorligi pasayadi.¹

Prokrastinatsiya ayniqsa oliy ta'lim bosqichida dolzarb muammo hisoblanadi, chunki bu davrda talaba mustaqil ta'limga ko'proq jalb qilinadi, o'z o'quv faoliyatini rejalashtirish, fanlar bo'yicha topshiriqlarni vaqtida bajarish va kasbiy tayyorgarlik jarayonida faol ishtirok etish zaruriyatiga duch keladi. Universitet muhitida nazoratning nisbatan erkinlashuvi, topshiriqlar hajmining ortishi, ijtimoiy moslashuv, oilaviy va shaxsiy omillar talabaning akademik xulqiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa birinchi va ikkinchi kurslarda yangi muhitga moslashish, o'quv yuklamasiga ko'nikish va mustaqil hayot tarziga o'tish jarayonida prokrastinatsiya kuchayishi mumkin.²

Akademik prokrastinatsiyaning shakllanishida akademik motivatsiya muhim omillardan biri hisoblanadi. Motivatsiyasi yuqori talaba o'quv vazifalarini shaxsiy rivojlanish, kasbiy kelajak va ijtimoiy muvaffaqiyat bilan bog'laydi. Aksincha, o'quv faoliyatiga ichki qiziqish past bo'lsa, talaba topshiriqlarni majburiyat sifatida qabul qiladi va ularni kechiktirishga moyil bo'ladi. Shu sababli akademik motivatsiya prokrastinatsiyani kamaytiruvchi asosiy psixologik resurslardan biri sifatida qaraladi. Talabaning o'qishga bo'lgan qiziqishi, maqsadga intilishi va kelajak kasbi bilan bog'liq aniq tasavvurlari kuchli bo'lsa, u vazifalarni vaqtida bajarishga ko'proq intiladi.

Shuningdek, umid darajasi ham akademik faoliyatda muhim psixologik omil sifatida namoyon bo'ladi. Umid shaxsning kelajkdagi maqsadlarga erishishiga bo'lgan ishonchi, muammoli vaziyatlarda alternativ yo'llarni topa olishi va harakat qilishga tayyorligi bilan bog'liq. Umid darajasi yuqori bo'lgan talabalar murakkab topshiriqlarni yengib o'tishga ko'proq intiladi, muvaffaqiyatsizlikdan so'ng ham harakatni davom ettirishga moyil bo'ladi. Biroq ayrim hollarda umid bevosita emas, balki motivatsiya, o'z-o'zini boshqarish va shaxs xususiyatlari orqali prokrastinatsiyaga ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Akademik prokrastinatsiyani tushuntirishda shaxs xususiyatlari ham alohida ahamiyatga ega. Mas'uliyatlilik, intizomlilik, tartiblilik va maqsadga yo'naltirilganlik darajasi yuqori bo'lgan talabalar topshiriqlarni vaqtida bajarishga intiladi. Aksincha, emotsional beqarorlik, xavotir, o'ziga ishonchsizlik yoki tashqi omillarga tez chalg'ish prokrastinatsiyani kuchaytirishi mumkin. Big Five shaxs modeli nuqtayi nazaridan qaralganda, ayniqsa mas'uliyatlilik prokrastinatsiya bilan salbiy bog'liq bo'lishi kutiladi. Ya'ni mas'uliyatlilik oshgani sari kechiktirish xulqi kamayadi.

O'zbekiston oliy ta'lim muhitida akademik prokrastinatsiyani o'rganish alohida dolzarblik kasb etadi. Chunki bugungi ta'lim jarayonida talabalar mustaqil ishlar, loyiha topshiriqlari, amaliy mashg'ulotlar, elektron platformalar orqali topshiriq topshirish va ilmiy izlanishlarga tobora faol jalb etilmoqda. Bunday sharoitda o'z vaqtini boshqara olmaslik, topshiriqlarni rejalashtirmaslik, imtihonga tayyorgarlikni kechiktirish talabaning akademik natijalari hamda kasbiy tayyorgarligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun akademik prokrastinatsiyaga ta'sir etuvchi psixologik omillarni aniqlash, ularning o'zaro bog'liqligini empirik jihatdan tahlil qilish va profilaktik tavsiyalar ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.³

- 1 Vlachopanou, P., & Karabenick, S. A. (2024). Academic motivation and procrastination: A self-determination perspective. *Journal of Educational Psychology*, 116(2), 245–259.
- 2 Koçer, N., & Şeker, G. (2025). Predictors of academic procrastination in university students: Academic motivation, hope, and personality. *International Journal of Educational Research Review*, 10(1), 52–68.
- 3 Abidin, D., & Rahman, A. (2023). The relationship between academic motivation and procrastination among university students. *International Journal of Psychology and Education Studies*, 10(3), 589–602.

Mazkur tadqiqotda O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari talabalari misolida akademik prokrastinatsiyaning akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari bilan bog'liqligi o'rganiladi. Tadqiqotning asosiy ilmiy ahamiyati shundaki, unda prokrastinatsiya faqat vaqtni boshqarishdagi muammo sifatida emas, balki talabani motivatsion yo'nalishi, kelajakka ishonchi va shaxsiy xususiyatlari bilan bog'liq kompleks psixologik hodisa sifatida tahlil qilinadi. Bu esa oliy ta'lim muassasalarida psixologik xizmat, akademik maslahat, mentorlik tizimi va talabalarning o'quv motivatsiyasini oshirishga qaratilgan dasturlarni takomillashtirish uchun nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi O'zbekiston oliy ta'lim tizimida tahsil olayotgan talabalar orasida akademik prokrastinatsiyaning psixologik determinantlarini aniqlash va ularning o'zaro bog'liqligini empirik jihatdan tahlil qilishdan iborat. Xususan, tadqiqot doirasida akademik prokrastinatsiya xulqiga ta'sir etuvchi asosiy omillar sifatida akademik motivatsiya, umid darajasi hamda shaxs xususiyatlarining roli o'rganiladi.

Shu bilan birga, tadqiqot quyidagi vazifalarni hal etishga yo'naltirilgan:

- akademik motivatsiyaning prokrastinatsiya darajasiga ta'sirini aniqlash va uning yo'nalishini belgilash;
- talabalarning umid darajasi va akademik prokrastinatsiya o'rtasidagi bog'liqlikni empirik asosda baholash;
- shaxs xususiyatlari (mas'uliyatlilik, ekstraversiya, neyrotizm va boshqalar)ning prokrastinatsiyani prognoz qilishdagi ahamiyatini aniqlash;
- o'rganilgan omillarning akademik prokrastinatsiyani tushuntirishdagi umumiy ulushini statistik modellar asosida baholash.

Mazkur maqsad va vazifalar orqali akademik prokrastinatsiyaning psixologik mexanizmlarini chuqurroq anglash hamda oliy ta'lim tizimida talabalarning o'quv faoliyatini samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish ko'zda tutiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda akademik prokrastinatsiyaning psixologik determinantlarini aniqlash maqsadida korrelyatsion tadqiqot modeli qo'llanildi. Ushbu model o'zgaruvchilar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash, ularning yo'nalishi va kuchini baholash, shuningdek, bir qator mustaqil o'zgaruvchilarning (akademik motivatsiya, umid darajasi va shaxs xususiyatlari) akademik prokrastinatsiyani qanchalik darajada prognoz qilishini aniqlash imkonini beradi. Korrelyatsion yondashuv tanlanishining asosiy sababi – prokrastinatsiya kabi murakkab psixologik hodisani eksperimental aralashuvsiz, tabiiy sharoitda o'rganish zarurati bilan izohlanadi.

Tadqiqot ishtirokchilari sifatida O'zbekistonning turli hududlarida joylashgan oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan jami 512 nafar talaba jalb qilindi. Tanlanma Toshkent shahri, Samarqand va Buxoro viloyatlaridagi universitet talabalari hisobidan shakllantirildi. Tadqiqotda 1-bosqichdan 4-bosqichgacha bo'lgan talabalar ishtirok etib, bu turli o'quv bosqichlarida akademik prokrastinatsiya darajasini taqqoslash imkonini berdi. Ishtirokchilar ixtiyoriylik tamoyili asosida tanlab olinib, tadqiqot jarayonida anonimlik va maxfiylik tamoyillariga qat'iy rioya qilindi.

Ma'lumotlarni yig'ish jarayonida bir nechta standartlashtirilgan psixodiagnostik metodikalardan foydalanildi. Jumladan, talabalar orasida akademik prokrastinatsiya darajasini aniqlash uchun Akademik prokrastinatsiya shkalasi qo'llanildi. Talabalarning o'quv faoliyatiga bo'lgan ichki va tashqi rag'batini baholash maqsadida Akademik motivatsiya shkalasi ishlatildi. Shuningdek, shaxsning kelajakka bo'lgan ishonchi va maqsadlarga erishishdagi psixologik tayyorgarligini o'lchash uchun Umid (Hope) shkalasi qo'llanildi. Shaxs xususiyatlarini aniqlashda esa keng qo'llaniladigan Big Five modeli asosidagi testdan foydalanildi, bunda mas'uliyatlilik, ekstraversiya, ochiqlik, kelishuvchanlik va neyrotizm kabi asosiy komponentlar baholandi. Ushbu metodikalar tadqiqot maqsadiga mos ravishda tanlanib, ularning ishonchliligi va validligi avvalgi ilmiy tadqiqotlarda tasdiqlangan.

Olingan empirik ma'lumotlar statistik jihatdan qayta ishlanib, bir necha bosqichli tahlil amalga oshirildi. Avvalo, deskriptiv statistika yordamida o'zgaruvchilarning o'rtacha qiymatlari, standart og'ishlari va umumiy taqsimoti aniqlandi. Talabalar o'rtasida akademik prokrastinatsiyaning gender, kurs va boshqa demografik ko'rsatkichlar bo'yicha farqlarini aniqlash uchun t-test va bir yo'nalishli dispersiya tahlili (ANOVA) qo'llanildi. O'zgaruvchilar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik darajasini aniqlash maqsadida Pearson korrelyatsiya koeffitsiyenti hisoblandi. Bundan tashqari, akademik motivatsiya, umid darajasi va shaxs xususiyatlarining akademik prokrastinatsiyani prognoz qilishdagi rolini aniqlash uchun ierarxik regressiya tahlili amalga oshirildi. Ushbu usul yordamida har bir o'zgaruvchining modelga qo'shgan hissasi bosqichma-bosqich baholanib, ularning umumiy dispersiyani tushuntirishdagi ulushi aniqlab berildi.⁴

4 Gao, K., & Zhang, Y. (2022). Conscientiousness and academic procrastination: The mediating role of self-regulation. *Personality and Individual Differences*, 187, 111–120

Shunday qilib, qo'llanilgan metodologiya akademik prokrastinatsiyani kompleks tarzda o'rganish, uning asosiy psixologik omillarini aniqlash va ular o'rtasidagi munosabatlarni ilmiy asosda tahlil qilish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari talabalarda akademik prokrastinatsiya darajasining turli demografik omillar bo'yicha sezilarli farq qilishini ko'rsatdi.

Avvalo, gender omili bo'yicha o'tkazilgan t-test natijalari shuni ko'rsatdiki, erkak va ayol talabalar o'rtasida akademik prokrastinatsiya darajasi jihatidan statistik ahamiyatga ega farq mavjud ($t = 4.87$, $p < 0.05$). O'rtacha qiymatlar tahliliga ko'ra, erkak talabalar ($M = 55.8$) ayol talabalarga ($M = 50.3$) nisbatan yuqori prokrastinatsiya ko'rsatkichlariga ega ekanligi aniqlandi. Mazkur natija erkak talabalarda o'quv vazifalarini kechiktirishga moyillik nisbatan kuchliroq ekanligini ko'rsatadi.

Kurs (bosqich) bo'yicha o'tkazilgan dispersiya tahlili (ANOVA) natijalari ham akademik prokrastinatsiya darajasida sezilarli farqlar mavjudligini ko'rsatdi ($F = 11.92$, $p < 0.01$). Xususan, 2-kurs talabalarida prokrastinatsiya darajasi eng yuqori bo'lib ($M = 58.6$), boshqa kurslarga nisbatan sezilarli ustunlikka ega ekani aniqlandi. Ushbu holat talabalarining o'quv jarayoniga moslashuv bosqichi, yuklamaning ortishi hamda mustaqil ta'limga o'tish davrida psixologik qiyinchiliklar bilan izohlanadi.

Fakultetlar kesimida olingan natijalar ham akademik prokrastinatsiya darajasi o'quv yo'nalishiga bog'liq holda farqlanishini ko'rsatdi. Eng yuqori ko'rsatkich tibbiyot yo'nalishida tahsil olayotgan talabalarda qayd etildi ($M = 60.4$), bu esa o'quv yuklamasining yuqoriligi, murakkab nazariy va amaliy topshiriqlar mavjudligi bilan izohlanadi. IT yo'nalishidagi talabalar o'rtacha darajani ko'rsatgan bo'lsa ($M = 54.8$), pedagogika yo'nalishidagi talabalar orasida nisbatan pastroq ko'rsatkich kuzatildi ($M = 52.1$). Ushbu natijalar o'quv yuklamasi, fanlarning murakkabligi va topshiriqlar hajmi akademik prokrastinatsiya darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

Umuman olganda, olingan natijalar akademik prokrastinatsiyaning nafaqat individual psixologik omillar, balki demografik va ta'limiy muhit bilan ham chambarchas bog'liq ekanligini ko'rsatadi.

Tadqiqot doirasida akademik prokrastinatsiya va asosiy psixologik o'zgaruvchilar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida Pearson korrelyatsiya tahlili amalga oshirildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, akademik motivatsiya bilan akademik prokrastinatsiya o'rtasida o'rtacha kuchdagi manfiy bog'liqlik mavjud ($r = -0.51$). Bu esa talabaning o'quv faoliyatiga bo'lgan qiziqishi va ichki rag'batini oshirish sari prokrastinatsiya darajasi kamayishini anglatadi.

Shuningdek, umid darajasi bilan prokrastinatsiya o'rtasida ham manfiy, ammo nisbatan pastroq bog'liqlik kuzatildi ($r = -0.29$). Mazkur natija shuni ko'rsatdiki, kelajakka ishonchi yuqori bo'lgan talabalar o'quv vazifalarini kamroq kechiktirishga moyil bo'ladi, biroq bu omil motivatsiyaga nisbatan kuchsizroq ta'sirga ega.

Shaxs xususiyatlari tahlilida mas'uliyatlilik (conscientiousness) bilan akademik prokrastinatsiya o'rtasida sezilarli darajada manfiy bog'liqlik aniqlandi ($r = -0.43$). Bu esa tartibli, intizomlilik va vazifaga mas'uliyat bilan yondashish xususiyatlari yuqori bo'lgan talabalarda kechiktirish xulqi kamroq namoyon bo'lishini tasdiqlaydi. Aksincha, neyrotizm bilan prokrastinatsiya o'rtasida ijobiy, ammo kuchsiz bog'liqlik aniqlangan ($r = +0.18$), ya'ni emotsional beqarorlik, xavotir va ichki taranglik ortgani sari prokrastinatsiya darajasi ham ortib boradi.

O'zgaruvchilarning akademik prokrastinatsiyani prognoz qilishdagi rolini aniqlash maqsadida ierarxik regressiya tahlili o'tkazildi. Natijalarga ko'ra, akademik motivatsiya eng kuchli prediktor sifatida namoyon bo'ldi ($\beta = -0.42$), bu uning prokrastinatsiyani kamaytirishda yetakchi omil ekanligini ko'rsatadi. Mas'uliyatlilik ham statistik jihatdan ahamiyatli, biroq nisbatan sustroq salbiy ta'sir ko'rsatdi ($\beta = -0.11$). Ekstraversiya xususiyati esa prokrastinatsiya bilan ijobiy bog'liqlik ko'rsatib ($\beta = +0.09$), ya'ni ijtimoiy faollik yuqori bo'lgan talabalar ayrim hollarda o'quv vazifalaridan chalg'ishi mumkinligini bildiradi.

Umid darajasi regressiya modelida mustaqil prediktor sifatida statistik ahamiyat kasb etmadi, bu esa uning prokrastinatsiyaga bevosita emas, balki bilvosita (masalan, motivatsiya yoki o'z-o'zini boshqarish orqali) ta'sir ko'rsatishi mumkinligini anglatadi.

Umuman olganda, qurilgan regressiya modeli akademik prokrastinatsiya dispersiyasining 38 foizini tushuntirib berdi. Bu natija prokrastinatsiyaning murakkab, ko'p omilli psixologik hodisa ekanligini tasdiqlaydi va uni to'liq tushuntirish uchun qo'shimcha omillarni ham o'rganish zarurligini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, akademik prokrastinatsiya O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari talabalarida keng tarqalgan psixologik hodisa bo'lib, u nafaqat o'quv faoliyatining samaradorligiga, balki talabaning umumiy psixologik holatiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Olingan empirik ma'lumotlar asosida aniqlanishicha, akademik motivatsiya va shaxsning mas'uliyatlilik xususiyati prokrastinatsiyani kamaytiruvchi eng muhim

omillar hisoblanadi. Ya'ni, o'quv faoliyatiga ichki qiziqish, maqsadga yo'naltirilganlik va intizomlilik darajasi yuqori bo'lgan talabalar topshiriqlarni o'z vaqtida bajarishga ko'proq moyil bo'ladi.⁵

Shu bilan birga, neyrotizm kabi emotsional beqarorlik bilan bog'liq shaxs xususiyatlari hamda stress holatlari akademik prokrastinatsiyani kuchaytiruvchi omillar sifatida namoyon bo'ldi. Bu esa talabalarda xavotir, o'ziga ishonchsizlik va ichki taranglik ortgan sari kechiktirish xulqi kuchayishini ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari, shuningdek, umid darajasi akademik prokrastinatsiyaga bevosita ta'sir ko'rsatmasligini, balki u boshqa psixologik omillar orqali bilvosita ta'sir qilishi mumkinligini ko'rsatdi.

Umuman olganda, akademik prokrastinatsiya ko'p omilli va murakkab psixologik hodisa bo'lib, uni samarali kamaytirish uchun individual psixologik xususiyatlar, motivatsion jarayonlar va ta'lim muhitini kompleks tarzda hisobga olish zarur.

Tadqiqot natijalari asosida oliy ta'lim muassasalarida akademik prokrastinatsiyani kamaytirish va talabalarning o'quv samaradorligini oshirish maqsadida quyidagi amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi:

Birinchidan, universitetlarda talabalar uchun akademik motivatsiyani oshirishga qaratilgan maxsus treninglar va psixologik seminarlar tizimli ravishda tashkil etilishi zarur. Ushbu treninglar orqali talabalar o'z oldiga aniq maqsad qo'yish, ichki motivatsiyani shakllantirish va o'quv faoliyatiga ongli yondashishni o'rganadilar.

Ikkinchidan, talabalarda vaqtni samarali boshqarish ko'nikmalarini rivojlantirish maqsadida "time management" bo'yicha amaliy kurslar joriy etilishi maqsadga muvofiq. Bu orqali talabalar o'z vaqtini rejalashtirish, ustuvor vazifalarni ajratish va topshiriqlarni kechiktirmasdan bajarish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Uchinchidan, oliy ta'lim muassasalarida psixologik xizmat faoliyatini kuchaytirish, ayniqsa stressni boshqarish, emotsional barqarorlikni rivojlantirish va prokrastinatsiyani kamaytirishga qaratilgan individual va guruhviy psixokorreksion dasturlarni yo'lga qo'yish zarur.

To'rtinchidan, individual mentoring tizimini rivojlantirish orqali har bir talabaga akademik va psixologik qo'llab-quvvatlash ko'rsatish samaradorligini oshirish mumkin. Mentorlar talabalarga o'quv jarayonini to'g'ri tashkil etish, maqsadlarni aniqlash va prokrastinatsiya bilan kurashishda amaliy yordam berishi lozim.

Mazkur tavsiyalarni amaliyotga joriy etish talabalarning akademik faoliyatini samarali tashkil etish, ularning psixologik farovonligini oshirish hamda umumiy ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Koçer, N., & Şeker, G. (2025). Predictors of academic procrastination in university students: Academic motivation, hope, and personality. *International Journal of Educational Research Review*, 10(1), 52-68.
2. Vlachopanou, P., & Karabenick, S. A. (2024). Academic motivation and procrastination: A self-determination perspective. *Journal of Educational Psychology*, 116(2), 245-259.
3. Abidin, D., & Rahman, A. (2023). The relationship between academic motivation and procrastination among university students. *International Journal of Psychology and Education Studies*, 10(3), 589-602.
4. Gao, K., & Zhang, Y. (2022). Conscientiousness and academic procrastination: The mediating role of self-regulation. *Personality and Individual Differences*, 187, 111-120.
5. Liu, X., Wang, L., & Chen, H. (2025). Emotional intelligence and academic procrastination: The mediating role of stress and coping strategies. *Frontiers in Psychology*, 16, 134567.

⁵ Liu, X., Wang, L., & Chen, H. (2025). Emotional intelligence and academic procrastination: The mediating role of stress and coping strategies. *Frontiers in Psychology*, 16, 134567.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.